

Nr 1083

P **RACE NAUKOWE**

**Akademii Ekonomicznej
im. Oskara Langego we Wrocławiu**

**Gospodarka
lokalna i regionalna
w teorii i praktyce**

Redaktor naukowy
Ryszard Brol

Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej
im. Oskara Langego we Wrocławiu
Wrocław 2005

Komitet Redakcyjny

*Andrzej Matysiak (przewodniczący),
Tadeusz Borys, Andrzej Gospodarowicz, Jan Lichtarski, Adam Nowicki,
Zdzisław Pisz, Teresa Znamierowska*

Recenzenci

*Andrzej Bocian, Krystian Heffner, Aleksandra Jewtuchowicz,
Adam Szewczuk, Andrzej Szplit*

Redakcja wydawnicza

Jolanta Domaradzka, Doroia Pitulec

Korekta

Urszula Demuth, Teresa Wilniewiczyc

Projekt okładki

Beata Dębska

**Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy**

Wydanie publikacji dofinansowane ze środków Komitetu Badań Naukowych

**© Copyright by Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
Wrocław 2005**

PL ISSN 0324-8445

Druk i oprawa: Zakład Graficzny AE we Wrocławiu. Zam. 671/2005

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne	13
I. GOSPODARKA REGIONALNA	
Danuta Strahl: Zróżnicowanie rozwoju regionalnego na poziomie NUTS-2 w krajach Unii Europejskiej	17
Krzysztof Szolek: Zmiany gospodarcze regionu na przykładzie Andaluzji w okresie przystępowania Hiszpanii do struktur europejskich	27
Małgorzata Pięta-Kanurska: Zróżnicowania rozwoju społeczno-gospodarczego w Polsce na początku XXI wieku	36
Stanisław Korenik: Układ osadniczo-gospodarczy województwa dolnośląskiego	44
Ewa Passella: Współczesny rozwój lokalny i regionalny	50
Alina Kulczyk: Obszary chronione a rozwój regionalny	59
Andrzej Raszkowski: Czynniki konkurencyjności regionów	66
Elżbieta Sobczak: Modele przestrzenno-czasowe w benchmarkingu regionalnym	74
Jerzy Kociszewski, Emilia Konopska-Struś: Mobilność przestrzenna ludności Polski w układzie międzyregionalnym w procesie transformacji	84
Katarzyna Miszczak: Perspektywy zmian bazy ekonomicznej Dolnego Śląska w świetle usieciowienia	96
Krzysztof Popiński: Dolnośląskie szkolnictwo wyższe jako pracodawca na regionalnym rynku pracy	106
Małgorzata Januszewska, Elżbieta Nawrocka: Współpraca transgraniczna w percepcji wybranych grup społecznych na przykładzie euroregionu Neisse-Nisa-Nysa w świetle badań empirycznych	116
Jacek Welc: Stopień współwystępowania regionalnych wahań koniunktury na przykładzie regionów Stanów Zjednoczonych	128
Maria Śmigielska: Rekapitulacja przemian w gospodarce turystycznej w województwie opolskim	135
Jan Polski: Problemy kształtowania obszaru metropolitalnego Lublina	146
Anna Pawlikowska-Piechotka: Znaczenie zamków dla rozwoju funkcji turystycznej i edukacyjnej (na przykładzie regionu Mazowsza)	155
Klaus Schöler: Theorie und Politik Lokaler Standortentscheidungen	165
Joachim Zielbauer: Windenergienutzung in Deutschland – erreichter Stand und Perspektiven für Regionen	175
Rainer Harms, Tim Steffen Koch: Analyse des Regionalen Gründungs geschens auf Basis von Sekundär und Primärdaten am Beispiel Münster..	185
Miloslav Šašek: Education Structures of Migrants within the Ústí Region in Comparison to other Regions of the Czech Republic	195

Petr Kačirek: Some Aspects of the Population Development in the Czech Republic	203
Petr Hlavaček: Economic Aspects of the Transformation in the Ústí Region	213

II. GOSPODARKA LOKALNA

Ryszard Broł: Benchmarking w gospodarce lokalnej	225
Andrzej Sztando: Obszary lokalnej polityki gospodarczej	232
Dariusz Głuszczyk: Diagnostyka gospodarki lokalnej – problem doboru i standaryzacji	244
Alicja Zakrzewska-Półtorak: Możliwości oddziaływania władz lokalnych na podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy	253
Artur Myna: Podstawy i bariery w planowaniu inwestycji na przykładzie gmin województwa lubelskiego	261
Sławomira Kańduła: Stowarzyszenie jako podmiot rozwoju lokalnego	269
Iwona Kulas: Ocena instrumentów stymulowania lokalnego rozwoju gospodarczego	278
Marek J. Goleń: Pojęcie polityki inwestycyjnej gminy	285
Franciszek Adamczuk: Problemy rozwoju lokalnego na przykładzie Polsko-Czeskiej Izby Przemysłowo-Handlowej	297
Magdalena Nowak: Działania władz gmin regionu łódzkiego na rzecz przyciągania inwestorów	306
Alicja Sekuła: Samoocena sytuacji jednostek samorządu terytorialnego zawarta w strategiach rozwoju gmin	314
Krzysztof Krukowski: Ocena składników sfer potencjału rozwojowego gmin (na przykładzie powiatu zambrowskiego)	325
Ewa Wędrowska, Magdalena Wojarska: Wykorzystanie metod WAP do wyodrębniania profili lokalnej polityki ekonomicznej	333
Małgorzata Marks: Aktywność promocyjna gmin wiejskich województwa łódzkiego	341
Mariusz P. Sokołowicz: Zróżnicowanie atrakcyjności lokalizacji w mieście na przykładzie łódzkiego rynku nieruchomości gruntowych	349
Waldemar A. Gorzym-Wilkowski: Zmiany ustrojowego kontekstu lokalnej polityki przestrzennej – szanse i zagrożenia	358
Dorota A. Sikora: Konsekwencje nowego budownictwa mieszkaniowego dla porządkowania łódzkiej przestrzeni	364
Roman Pawlukowicz: Badanie współzależności cen transakcyjnych na lokalnych segmentach rynku nieruchomości na potrzeby określania wartości rynkowej nieruchomości w przypadkach szczególnych	372
Stefan Zawierucha: Badania ankietowe jako forma konsultacji społecznych władz lokalnych na przykładzie gminy Marciszów	383
Dariusz Rajchel: Struktura funkcjonalna a poziom rozwoju społeczno-gospodarczego gmin wiejskich powiatu opolskiego w 2003 roku	400

Katarzyna Przybyła: Przemiany w strukturze funkcjonalnej Jeleniej Góry w latach 1999-2002.....	414
Renata Pingwarska: Rola eksploatacji biopaliw w rozwoju lokalnym na przykładzie wierzby energetycznej.....	422
Dominik Drzazga: Gospodarka energetyczna miast w świetle koncepcji ekorozwoju.....	433
Monika Stachowicz: Możliwości ograniczenia monopolu w lokalnym transporcie zbiorowym w Kielcach.....	442

III. FINANSE SAMORZĄDOWE

Dariusz Zarzecki: Restrukturyzacja zadłużenia gminy z wykorzystaniem leasingu zwrotnego.....	453
Piotr Bury: Zmiana klasyfikacji gruntów jako sposób na zwiększenie dochodów budżetowych (na przykładzie gminy Wodzierady).....	462
Magdalena Miszczuk: Ewolucja kryteriów subwencjonowania gmin w Polsce w latach 1991-2004.....	469
Arkadiusz Babczuk: Zadłużenie miast na prawach powiatu – wybrane problemy.....	480
Maja Krasucka, Jacek Pieczonka: Finansowanie działalności inwestycyjnej jednostek samorządu terytorialnego.....	490
Sławomir Antkiewicz: Polski rynek obligacji samorządowych na tle rynków zagranicznych.....	500
Magdalena Wartalska: System bankowy a gospodarka finansowa miasta ...	507
Katarzyna Małkiewicz: Dochody gminy z nieruchomości.....	518
Marcin Sitek: Listy zastawne jako instrument finansowania lokalnego rynku nieruchomości.....	526
Piotr Laskowski: Kontrola i nadzór nad działalnością finansową jednostek samorządu terytorialnego.....	534
Grażyna Kozuń-Cieślak: Obligacje komunalne czy kredyt bankowy – kalkulacje kosztu kapitału.....	541
Ewa Markowska-Bzducha: Samodzielność finansowa samorządów terytorialnych w krajach Europy Środkowo-Wschodniej oraz w krajach nadbałtyckich.....	549
Olga Ławińska: Ocena sytuacji finansowej gminy Poraj w latach 1999-2003 w aspekcie działalności inwestycyjnej.....	557
Katarzyna Godoń-Więznowska: Źródła finansowania inwestycji gmin polskich w latach 1999-2003.....	565
Paweł Różycki: Gwarancje ubezpieczeniowe jako instrument ochrony interesów jednostek samorządu terytorialnego.....	578

IV. ZARZĄDZANIE W JEDNOSTKACH SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Alojzy Zalewski: Decentralizacja a efektywność sektora publicznego	589
Eugeniusz Wojciechowski: Tendencje zmian w administracji publicznej	596
Lucjan Kowalczyk: Europejskie standardy usług publicznych (zarys wybranych problemów)	606
Jacek Sierak: Analiza wskaźnikowa a model zarządzania jednostką samorządu terytorialnego	623
Marek Ziółkowski: Zarządzanie strategiczne w polskich gminach w świetle wyników badań ankietowych.....	633
Olga Braziewicz: Partnerstwo publiczno-prywatne: korzyści i zagrożenia.....	640
Mieczysław Morawski: Zarządzanie wiedzą w instytucjach samorządowych	648
Magdalena Kalisiak-Mędelska: Uwarunkowania zmian administracji publicznej. Uwagi ogólne	658
Jan Kaźmierski: Ekologistyka w gospodarce odpadami w obszarze miasta i regionu	664
Małgorzata Wysocka: System zarządzania jakością w jednostkach samorządu terytorialnego na przykładzie Urzędu Gminy Polkowice	673
Małgorzata Karpińska, Wawrzyniec Rudolf: Marketing terytorialny w działalności samorządu regionalnego	690
Marek Obrębalski: Marketingowe strategie rewitalizacji miejskiej w Polsce – próba typologii	699
Anna Polska: Marketing urbanistyczny w wybranych gminach województwa lubelskiego	707
Magdalena Wojarska, Ewa Wędrowska: Aktywność podmiotów polityki lokalnej w zakresie prywatyzacji jednostek sektora publicznego.....	715
Andrzej Wasiak: Organizacja i świadczenie usług komunikacji miejskiej w samorządzie gminnym na przykładzie miasta Zgierz.....	723
Marek J. Goleń: Informatyzacja urzędów gmin w świetle wyników badań ankietowych	734
Cezary Szydłowski: Audyt wewnętrzny w administracji publicznej na przykładzie Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi	742
Jerzy Kisiel: Problemy zarządzania nieruchomościami	755

Summaries

Danuta Strahl: Diversification of Regional Development at NUTS-2 Level in the EU Countries.....	26
Krzysztof Szolek: Economic Transformation of Region on the Example of Andalusia during Process of Spanish Joining the European Union	35

Małgorzata Pięta-Kanurska: The Differentiations of Socio-economic Development Level in Poland at the Beginning of 21 st century	43
Stanisław Korenik: Colonial and Economic System of Lower Silesia Province – Basic Tendencies	49
Ewa Passella: Contemporary Regional and Local Development	58
Alina Kulczyk: Protected Areas versus Regional Development	65
Andrzej Raszkowski: Factors for Regions' Competitiveness.....	73
Elżbieta Sobczak: Spatial-time Models in Regional Benchmarking.....	83
Jerzy Kociszewski, Emilia Konopska-Struś: Mobility of the Polish Inhabitants in the Regional Aspect during the Transformation Process.....	95
Katarzyna Miszczak: Prospects of Changes of Lower Silesia's Economic Base in Networking Aspect	105
Krzysztof Popiński: Adaptation of Polish Higher Education to the Model Adopted in the European Union	115
Małgorzata Januszewska, Elżbieta Nawrocka: Cross-border Cooperation as Perceived by Selected Social Groups Based on the Example of Neisse-Nisa-Nysa Euroregion in View of Empirical Research	127
Jacek Welc: The Level of Contemporaneity of Regional Business Cycles in the Case of The United States.....	134
Maria Śmigielska: Recapitulation of Transformations in Tourist Market in Opole Voivodship.....	145
Jan Polski: Problems Appearing in the Process of Shaping Metropolitan Area of Lublin.....	153
Anna Pawlikowska-Piechotka: The Importance of Historic Castles for Development of Tourism and Educational Function (on the Example of Mazovia Region).....	163
Klaus Schöler: Teoria i polityka lokalizacji przedsiębiorstw w skali lokalnej	174
Joachim Zielbauer: Wykorzystywanie siły wiatru w wytwarzaniu energii w Niemczech. Osiągnięty stan i perspektywy dla regionu	184
Rainer Harms, Tim Steffen Koch: Analiza regionalnych warunków zakładania przedsiębiorstw na podstawie wtórnych i pierwotnych danych na przykładzie miasta Münster	194
Miloslav Šašek: Migracje ludności według wykształcenia w regionie Usti w porównaniu z innymi regionami Czech	202
Petr Kačirek: Wybrane aspekty rozwoju demograficznego w Republice Czeskiej.....	212
Petr Hlavaček: Ekonomiczne aspekty transformacji w regionie Usti	221
Ryszard Broł: Benchmarking in Local Economy.....	231
Andrzej Sztando: The Areas of the Local Economic Policy	243
Dariusz Głuszcuk: Local Economy Diagnostics – the Problem of Selection and Standardization of Symptoms	252

Alicja Zakrzewska-Półtorak: Possibilities of Improving Investment Attractiveness of Communes by Local Authorities	260
Artur Myna: Attitudes and Barriers of Investment Planning on the Example of the Municipalities of the Lublin Voivodship.....	268
Sławomira Kańduła: The Association as a Subject of Local Development ...	277
Iwona Kulas: The Evaluation of Instruments Stimulating Local Economic Development.....	284
Marek J. Goleń: The Concept of the Commune's Investment Policy.....	296
Franciszek Adamczuk: Problems of Regional Development Based on the Example of the Polish-Czech Chamber of Commerce and Industry	305
Magdalena Nowak: The Activity of the Local Government in Lodz Region in Domain of Gaining Investments	313
Alicja Sekuła: Self-evaluation of Local Authority Units' Situation Included in the Strategies of Communes	324
Krzysztof Krukowski: The Evaluation of Elements Determining Development Potential of Local Communes (on the Example of zambrowski powiat)	332
Ewa Wędrowska, Magdalena Wojarska: Application of Wap Methods for Singling out Profiles of Local Economic Policy.....	340
Małgorzata Marks: Promotion Activity of Rural Communities of Lodz Province	348
Mariusz P. Sokołowicz: The Differentiation of the Attractiveness of Localization in the Real Estate Market in the City of Lodz.....	357
Waldemar Gorzym-Wilkowski: System Changes of Local Spatial Policy – Opportunities and Threats.....	363
Dorota A. Sikora: The Consequences of the New Housing Building for the Spatial Order in Lodz.....	371
Roman Pawlukowicz: The Examination of the Interdependence of Transactional Prices in Local Sections of Property Market on the Determination of Property Market Value in Special Cases	382
Stefan Zawierucha: Questionnaires as a Form of Local Authorities Social Consultation for the Example of Commune Marciszów.....	399
Dariusz Rajchel: The Functional Structure and the Level of the Social and Economic Development of the Rural Communes in the Opole County in 2003	413
Katarzyna Przybyła: Changes of Functional Structure of Jelenia Góra in the Years 1999-2002.....	421
Renata Pingwarska: The Importance of the Green Fuel in the Local Development – an Example of the Willow as a Source of Energy.	432
Dominik Drzazga: City Energy Management from a Point of View the Concept of Ecological Development	441

Monika Stachowicz: The Possibilities to Restrict the Monopoly in Public Transport in Kielce	449
Dariusz Zarzecki: Restructuring Local Governments' Debt Through Sale and Lease Back Agreements.....	461
Piotr Bury: Changes in Land Classification: a Way to Increase Local Budgets Revenue (Case of Wodzierady).....	468
Magdalena Miszczuk: The Evolution of Criteria of Gminas Subsidizing in Poland in 1991-2004.....	479
Arkadiusz Babczuk: Debt of Great Cities – Selected Problems.....	489
Maja Krasucka, Jacek Pieczonka: Financing Investition Activity of Self-government Units	499
Sławomir Antkiewicz: Polish Market of Municipal Bonds in the Light of Foreign Markets.....	506
Magdalena Wartalska: Bank System in Financial Economy of a City.....	517
Katarzyna Małkiewicz: Local Communities' Incomes from Real Estates	525
Marcin Sitek: Letter of Pawn as a Finance Instrument of the Local Immovable Markets.....	533
Piotr Laskowski: The Control and Supervision of Territorial Self-government Units' Financial Activities	540
Grażyna Kozuń-Cieślak: Municipal Bonds vs. Bank Credit – Capital Cost Calculations	548
Ewa Markowska-Bzducha: The Financial Self-dependence of Territorial Self-government in Mild-eastern European Countries and Baltic Countries.....	556
Olga Ławińska: The Assessment of Financial Situation of Poraj Commune in the Years 1999-2003 in Aspect of Investment Activity.....	564
Katarzyna Godoń-Więznowska: Financing the Polish Communes' Investment 1999-2003	577
Paweł Różycki: Insurance Bonds as a Tool of Protection of Local Governments' Activity.....	585
Alojzy Zalewski: Decentralization and Efficiency of the Public Sector.....	595
Eugeniusz Wojciechowski: Direction of Changes in the Public Administration	605
Lucjan Kowalczyk: European Standards of Public Services (Outline of Selected Problems)	622
Jacek Sierak: Indicatory Analysis and Management Model in the Local Government	632
Marek Ziółkowski: Strategic Management in the Polish Communes – Results of the Inquiry	639
Olga Braziewicz: Partnership between the Public and the Commercial Enterprises: Opportunities and Threats	647
Mieczysław Morawski: Knowledge Management at Council Institutions.....	657

Magdalena Kalisiak-Mędelska: Determinant of Changes in the Public Administration. Selected Problems	663
Jan Kaźmierski: The Ecologicalistics in the Waste Management in the Cities and in the Regions	672
Małgorzata Wysocka: Quality Management System in the Local Government (Case of the Polkowice Commune)	689
Małgorzata Karpińska, Wawrzyniec Rudolf: Territorial Marketing in Self Governments Activity	698
Marek Obrębalski: Marketing Strategies for Urban Revitalisation in Poland at Attempt to Typology	706
Anna Polska: Urban Marketing in Selected Communities of Lubelskie Voivodship	714
Magdalena Wojarska, Ewa Wędrowska: Local Government Activity in Range of Privatization of Public Sector Enterprises	722
Andrzej Wasiak: Public Transport Services Organised by Local Authorities – an Example of City of Zgierz	733
Marek J. Goleń: Informatization of the Communes' Offices in the Light of the Poll Research	741
Cezary Szydłowski: Internal Audit in the Public Administration – on Example of the Lodz Voivodship Office	754
Jerzy Kisiel: The Problems of Real Estates Management	765

Słowo wstępne

Niniejszy tom Prac Naukowych Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu zawiera – zredagowane zgodnie z wymogami wydawnictwa – referaty prezentowane na XII konferencji naukowej „Gospodarka lokalna w teorii i praktyce”. Organizowana corocznie konferencja jest ceniona przez naukowców oraz przez praktyków samorządowych jako forum dyskusyjne umożliwiające konfrontacje dorobku naukowego w zakresie gospodarki lokalnej i regionalnej, finansów samorządowych oraz zarządzania w sektorze publicznym z praktyką funkcjonowania samorządów gminnych, powiatowych i wojewódzkich.

Organizatorem cyklu konferencji „Gospodarka lokalna w teorii i praktyce” jest Katedra Gospodarki Regionalnej Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu. W XII konferencji z tego cyklu, która odbyła się w Szklarskiej Porębie we wrześniu 2004 roku, uczestniczyli reprezentanci następujących uczelni: Szkoły Głównej Handlowej, Akademii Ekonomicznych z Wrocławia, Krakowa i Poznania, Uniwersytetów: Jagiellońskiego, Warszawskiego, MCS w Lublinie, Opolskiego, Warmińsko-Mazurskiego i Łódzkiego, Politechnik: Gdańskiej, Lubelskiej, Radomskiej, Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach, Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku, Wyższej Szkoły Zarządzania Gospodarką Regionalną i Turystyką w Kielcach, Wałbrzyskiej Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości oraz Instytutu Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej w Warszawie.

Konferencja ma charakter międzynarodowy, jej uczestnikami są profesorowie z Uniwersytetu J.E Purkyniego w Usti nad Łabą, Uniwersytetu Technicznego w Libercu, Uniwersytetów w Poczdamie, Wissen i Klagenfurcie oraz Internationales Hochschulinstitut w Zittau, współpracujący z Wydziałem Gospodarki Regionalnej i Turystyki w Jeleniej Górze. Doświadczenia i praktyczne studia przypadków w gospodarce samorządowej gmin, powiatów i województw prezentowali przedstawiciele samorządów z: Jeleniej Góry, Warszawy, Łodzi, Polkowic, Nowogrodźca, Kamiennej Góry i Wrocławia. Na konferencji wygłoszono blisko 80 referatów na temat zagadnień gospodarki regionalnej i lokalnej, finansów samorządowych oraz zarządzania w sektorze publicznym.

Prezentowana publikacja adresowana jest do pracowników nauki, studentów kierunków ekonomia oraz gospodarka przestrzenna, a także do radnych samorządów terytorialnych i pracowników instytucji samorządowych.

Ryszard Brol